

Vybrané kapitoly zo štatistickej fyziky

Domáca úloha 1

zadaná 23.2.2021, riešenia mi pošlite na email najneskôr do 9.3.2021

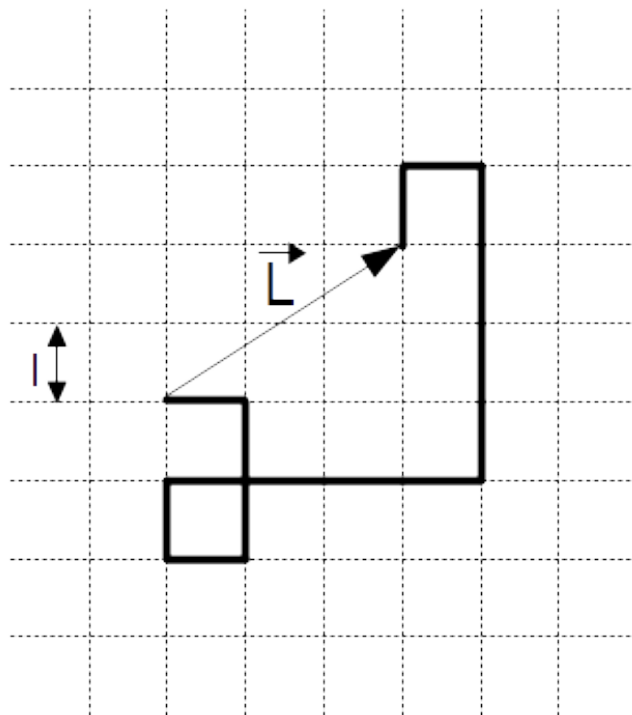
Príklad 1 (Opakovanie štatistickej fyziky). Majme nasledujúci model dvojrozmerného polyméru. Molekula je retiazka N paličiek dĺžky l . Každá palička má povolené štyri rôzne orientácie, ako na obrázku. Orientácie všetkých paličiek sú nezávislé, takže sa môžu ľubovoľne prekrývať a pretínať. Molekula je v rovnováhe s prostredím s teplotou T .

- a. Ukážte, že stredná vzdialenosť koncov molekuly je $\langle \vec{L} \cdot \vec{L} \rangle = Nl^2$.

Uvažujme ďalej silu f , ktorá nafahuje molekulu v x -ovom smere. To znamená, že energia každej paličky je $-fl$ ak je orientovaná v smere sily, $+fl$ ak je orientovaná proti tomuto smeru a 0 ak je orientovaná kolmo na silu.

- b. Aká je stredná vzdialenosť koncov molekuly v x -ovom smere v tomto prípade?
- c. Ukážte, že sa molekula v režime slabej sily $fl \ll kT$ správa ako pružina. Nájdite jej tuhosť.

- d. Molekulu izotermicky natiahneme na 1.05 násobok jej pokojovej dĺžky. O koľko sa zväčší jej voľná energia?

Príklad 2 (Generátor náhodného smeru). Dotiahnite úlohu o generovaní náhodného smeru v troch rozmeroch do konca. To znamená, že máme generátor dvoch rovnomerne rozdelených náhodných čísel ξ, η na intervale $(0, 1)$ a chcete z nich vyrobiť uhly θ, ϕ , ktoré budú reprezentovať rovnomerne rozdelený náhodný smer v troch rozmeroch.

Váš výsledok overte tým, že v nejakom programe tento generátor naprogramujete, dostatočne veľa bodov vygenerujete a na guľu vykreslíte. Výsledok porovnajte s generátorom, v ktorom bude explicitná chyba. Napríklad "zabudnite" na faktor $\sin \theta$ z jakobiánu. Vykreslite body podľa tohto pokazeného generátora a overte, že robí chybu tak, ako by ste čakali.

Príklad 3 (Ups). Meranie hmotnosti častice ukázalo, že jej hmotnosť by mala byť $(-0.3 \pm 1)eV$. To ale tak nemôže byť, nakoľko hmotnosť je určite kladná. Aká je očakávaná hmotnosť častice po uvážení tohto faktu?